

STRESZCZENIE ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

Praca skupia się na problemie żałoby w dziele Jacques'a Derridy i opiera się na założeniu, że żałoba daje wyjątkowy i kluczowy dostęp do polityczno-etycznego wymiaru jego myśli. Co więcej, tak rozumiana żałoba jest warunkiem jakiegokolwiek etyki i polityki. Aby ukazać zasadność tej tezy, w pracy przeprowadzona zostaje rekonstrukcja drogi myślowej wywodzącej się z najwcześniejszych prac Derridy, która opiera się na wyeksponowaniu źródłowej kontaminacji życia, a w konsekwencji, na przeprowadzeniu dekonstrukcji różnych pojęć czystego i nieskalanego życia, na których bazuje dyskurs metafizyczny, zwłaszcza w wymiarze polityczno-etycznym. Realizacja tak zdefiniowanych założeń służy nie tylko uwolnieniu etyczno-politycznego potencjału myśli Derrida, ale także przedstawienia jej jako ucieleśnienia radykalnie rozumianych polityki i etyki poprzez podważenie metafizycznych założeń dotyczących życia.

Niniejsza rozprawa łączy w sobie kilka zadań, których celem jest ukazanie złożonego i źródłowego charakteru żałoby w odniesieniu do jakiegokolwiek formy życia. Poczynając od ogólnego nakreślenia kontekstu, w ramach którego Derrida pisze wprost o żałobie, rozprawa demonstruje, że żałoba nie jest jedynie socjologicznym czy psychologicznym fenomenem, ale nieustannym i nieredukowalnym warunkiem życia, łącząc je zarazem z problematyką śladu. Tak rozumiane życie staje się u swego zarania relacyjne i śmiertelne.

Kwestia żałoby prowokuje zatem do bardziej wnikliwego myślenia o polityce i etyce, które opiera się na wezwaniu do radykalnej i nieograniczonej odpowiedzialności przed śmiertelnym i jednostkowym innym, a jednocześnie inspiruje do zmiany nie tylko zdominowanego przez metafizykę języka polityki, ale także samej polityki na każdym stopniu jej implementacji. Dlatego też w rozprawie ukazany zostaje konieczny związek między myślą żałoby a kluczowymi pojęciami politycznymi (jak sprawiedliwość, gościnność, demokracja, auto-odporność), do których w swym dziele odnosi się Derrida, konfrontując je z hiperbolicznym żądaniem odpowiedzialności za innego.

Monika Dąbka
2019-05-07

